

Aan de leden van de expertenwerkgroep

**Vlaamse Toezichtcommissie voor de
verwerking van persoonsgegevens**
Autonome dienst met rechtspersoonlijkheid

Koning Albert II-laan 15
1210 Brussel
[https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-
toezichtcommissie](https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie)

PER MAIL

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk VTC/O/2023/01	bijlagen
vragen naar / e-mail Anne Teughels	telefoonnummer 02 553 20 85	datum	

contact@toezichtcommissie.be

Betreft: O/2023/01: Google for education

Geachte leden van de expertenwerkgroep,

De VTC verwijst naar de mail van de Vlaamse Expertenwerkgroep gegevensbescherming in onderwijs¹ van 6 mei 2024 waarin gevraagd wordt om het standpunt van de VTC zoals verwoord in haar brief aan de minister van juni 2023 (<https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/domeinen/scholen>) te herzien. In die mail met link naar de website van de expertenwerkgroep beschreef deze haar werkzaamheden.

A. De VTC stelt vast dat onder meer volgende stappen werden gezet, die de VTC verwelkomt:

- er werd, zoals door de VTC gevraagd, een **beheersstructuur** opgezet om de scholen te ondersteunen, namelijk de hiervoor genoemde Expertenwerkgroep met ondersteuning van het Kenniscentrum Digisprong en het agentschap Digitaal Vlaanderen <https://www.privacyinonderwijs.be/#> en <https://www.privacyinonderwijs.be/GEBIO/index.html>;

- in het kader van het **actieplan cybersecurity voor het Vlaamse onderwijs** van het Kenniscentrum Digisprong <https://www.vlaanderen.be/kenniscentrum-digisprong/themas/veiligheid-privacy-welbevinden/actieplan-cybersecurity-voor-het-vlaamse-onderwijs> zullen volgens het Kenniscentrum ook **basisvereisten** voor ed tech worden bepaald. De VTC heeft begrepen dat, hoewel de initiële insteek

¹ Dit is een samenwerking tussen de koepels en onderwijsverstrekkers, het Kenniscentrum Digisprong en Digitaal Vlaanderen.

van dit plan vooral gericht was op cybersecurity, daarmee ook gegevensbeschermingsonderwerpen naast informatieveiligheid een deel uitmaken van dit plan ;

- Google heeft in een mail van 5 juli 2024 aan de VTC bevestigd dat voor het Vlaamse onderwijs **dezelfde** voorwaarden en aanpassingen zullen gelden **als voor het Nederlandse onderwijs** ;

- de VTC heeft tevens kennis genomen van het [standpunt van het Nederlandse Ministerie van Onderwijs](#) rond Google for Education, waarin de veiligheidsrisico's van dit platform als aanvaardbaar werden beschouwd, na implementatie van alle maatregelen. De VTC wijst er echter ook op dat dit een ministerieel standpunt is, en dus niet van de Nederlandse Autoriteit Persoonsgegevens afkomstig is. Dit standpunt wees ook op het belang van continue evaluatie van het platform;

- er zijn handleidingen voorhanden voor de beheerders bij de scholen om de **privacyvriendelijke settings** voor Google for Education te kiezen.²

B. De VTC stelt echter ook volgende werkpunten vast:

- **engagement Google:**

Het engagement van Google voor wat betreft de equivalente voorwaarden en gegevensbeschermingsmechanismen zoals verwoord in de mail van 5 juli 2024 moet nog officieel bevestigd worden door een persoon die Google juridisch bindt, en niet louter via een e-mailbevestiging aan de VTC. Dit moet gebeuren tegenover de organisatie die het best de schoolbesturen als verwerkingsverantwoordelijken kan vertegenwoordigen.

De VTC kan moeilijk beoordelen wat de aanpassing van de voorwaarden concreet inhoudt³. Dit zal moeten verduidelijkt worden in de Vlaamse modelDPIA en de DPIA's van de scholen waarin de effectieve verwerkingen door de scholen moeten worden beschreven (zowel wat de klantdata als de servicedata betreft).

- **DPIA:**

De VTC heeft nog geen zicht op de inhoud van het model van DPIA die de Expertengroep ontwikkelt om na te gaan hoe Google Workspace for Education in het Vlaamse onderwijs wordt gebruikt.

De VTC verwelkomt de beschikbaarheid van model-DPIA's, maar herhaalt haar bezorgdheid: DPIA's zijn slechts nuttig indien zij het resultaat zijn van een bewuste reflectie. Er moet dus ook duidelijk gemaakt worden aan de gebruikers van de template dat er een effectieve inhoudelijke evaluatie van hen gevraagd wordt, niet louter het aftekenen van een modeldocument.

Het uitgangspunt van de DPIA moet het educatief project zijn van de school zijn, niet de verantwoording van het gebruik van een specifieke app/platform. De eerste vraag is dus welke verwerkingen van persoonsgegevens de school nodig acht om haar leerdoelen te halen. De tools moeten gekozen worden op basis van de educatieve behoeften als vorm van privacy by design. De insteek kan niet zijn dat een

² De wijzigingen zijn te vinden via de website Privacy in onderwijs:

<https://www.privacyinonderwijs.be/GEPIO/google/gwfe.html#C20>

en in het bijzonder het Addendum voor gegevens in de Google Workspace for Education-service

<https://workspace.google.com/terms/service-data-addendum/>;

en <https://cloud.google.com/terms/cloud-privacy-notice-supplement?hl=nl>

³ Dit heeft deels te maken met het feit dat er verder gegaan wordt op de onderhandelingen die in Nederland gevoerd werden.

school eerst een edtech-tool kiest en uitrolt, en dan een DPIA opstelt om dit na de feiten te verantwoorden.

De school dient dus af te wegen **welke verwerkingen zij noodzakelijk vindt voor het organiseren van een school** (zoals het gebruik van algemene kantoortoepassingen, werkplanning, evaluatie van personeel enzovoorts), en daarnaast **welke verwerkingen zij nodig acht voor het onderwijs van de leerlingen** (zoals communicatie met leerlingen en de ouders, aanbieden van les- en toetsenmateriaal, aanleren van digitale vaardigheden enzovoorts). Op basis daarvan moeten nuttige tools en services gekozen en verantwoord worden. Op die manier wordt het risico gereduceerd dat de talloze applicaties van een bepaalde suite (zoals bijvoorbeeld Google for Education) worden uitgerold louter op basis van het gegeven dat ze nu eenmaal beschikbaar zijn.

De DPIA zal per school ook moeten verduidelijken welke gegevens er verwerkt zullen worden. De VTC brengt hierbij onder de aandacht dat wat een recente ontwikkeling in Nederland betreft i.v.m. Google Workspace voor de overheid zeker geen fiat werd gegeven voor gevoelige gegevens en gesteld werd dat de verwerkingsverantwoordelijken eigen evaluaties moeten blijven doen. Het betrof ook geen uitspraak van de toezichthoudende autoriteit.

- de basisvereisten voor ed tech

Het is uitermate positief dat er een plan is binnen het Kenniscentrum om die basisvereisten te formuleren (bijvoorbeeld rond doeleinden van de verwerkingen, proportionaliteit, dataminimalisatie (inclusief wissen van gegevens na een bepaalde tijd), rechten van de betrokkenen, ...), maar ze zijn er dus nog niet. De VTC is er zich van bewust dat ze daar in haar brief aan de minister niet uitdrukkelijk naar gevraagd had, maar het is de vanzelfsprekende basis om beslissingen te nemen over de toelaatbaarheid van verwerkingen. Daarbij moet er ook verzekerd worden dat de basisvereisten niet alleen betrekking hebben op informatieveiligheid maar ook op gegevensbescherming conform de AVG.

De VTC wijst erop dat dit een bredere oefening is, die niet beperkt zou mogen zijn tot Google for Education. Immers, wanneer ondersteunende maatregelen bovenmatig gericht zijn op een specifiek platform, heeft dit als onvermijdelijk neveneffect dat het gebruik van dat platform eerder wordt gepromoot, of minstens dat die perceptie zou ontstaan.

Dit is des te riskanter bij grotere internationale platformen (*big tech providers*) waarbij de ondersteuning van onderwijs slechts één van hun vele zakelijke activiteiten is, en die niet noodzakelijk een gevoeligheid hebben voor lokale onderwijsagenda's of voor toekomstige Vlaamse basisvereisten voor *ed tech*. Er moet dan ook zeker bij deze spelers over gewaakt worden dat zij ook aan dergelijke basisvereisten kunnen voldoen.

- privacysettings

De VTC heeft begrepen dat de scholen duidelijke richtlijnen zullen krijgen rond aanbevolen privacysettings, maar er werd nog geen indicatie gegeven van het effectieve gebruik van die settings in de scholen. De VTC herinnert er nog eens aan dat het gaat om de architectuur van de toepassing die geen toepassing was van data protection by default zodat deze aanpassingen noodzakelijk zijn.

Hierbij moet er rekening mee gehouden worden met feit dat, waar van toepassing, de settings voldoende waarborgen moeten bieden op de volgende drie lagen, nl. de Google account, Google for Education en Google Chrome als platform en met de interactie tussen deze niveaus.

C. Conclusie

Op basis van de hiervoor geformuleerde vaststellingen, zowel inzake reeds bereikte mijlpalen als inzake resterende werkpunten, beslist de VTC om haar standpunt niet te herzien, maar om de termijn met een jaar te verlengen. Dit geeft de scholen en de Expertengroep de mogelijkheid om vooruitgang te maken op de hierboven aangehaalde werkpunten.

De VTC verzoekt de Expertengroep om haar op de hoogte te houden van tussentijdse realisaties, met name wanneer één of meerdere van bovenstaande werkpunten gerealiseerd zouden zijn. Daarna zal de VTC opnieuw een evaluatie maken, zoals voorheen rekening houdend met evaluaties die ook in andere Europese landen of op Europees niveau gebeuren.

Hoogachtend,

Hans Graux

Voorzitter VTC